

A fakereskedelemről

Korábbi vizsgálataink során is többször hangsúlyoztuk, hogy a cikk terjedelme miatt csak a primer termékek piacával foglalkozunk, emellett érintőlegesen beszélünk azon elsődlegesen feldolgozott termékekről is, amelyeknek piaci vonatkozásai befolyásolják a belföldi és külföldi kereskedelmet a primer termékek vonatkozásában.

A 2001 év szerintünk legjelentősebb eseményei a következők:

- a kínai bükkpiac összeomlása,
- a svájci, német, francia szél- és hódöntéses anyagok feldolgozása,
- az egyre inkább jelentkező mennyár-hiány,
- az akácfeleségek további, rohamos térhódítása,
- az osztrák papíripari apríték minőségének megváltozása,
- a szerb és szlovén piac stagnálása.

A fenti pontokat – részletesen – azon cikkcsoportoknál elemezzük, amelyeket érintenek.

Lombos rönkök

Amint az mindannyiunk előtt ismeretes, itt az osztrák, német piac a keménylombos és az olasz piac a lágylombos vásárlásban játszik jelentős szerepet a belföldi igénylők mellett.

Az ezévi értékesítési lehetőségeket nagyban befolyásolta a bükkfa tekintetében, hogy a kínai piac összeomlott (fríz és kész parketta), így az igények és ezáltal az árak, ill. mennyiségek is csökkentek.

A másik oldalon meg kell jegyezzük, hogy a külföldi partnerek által igényelt furnír minőség – általában 50 cm átmérő felett – szinte teljesen hibamentes, barnabél nélkül, már egyre kevésbé található. Ez vonatkozik egyben a jó fűrészrönk minőségre is (osztrák A B min.).

Nehezíti a helyzetet, hogy a mennyiségi igények csökkenése miatt az átvevők egyre szigorítják az átvétel feltételeit. Mindezen nehézségek ellenére a jó minőségű árut el lehetett adni, Ft 15 800 és Ft 72 000 között. Az árak feladóállomáson, vagonba rakva értendők. Jelentős előrehaladásként értékelhető, hogy a külföldi érdekltségű, magyarországi cégek árai és az exportárak között az olló egyre szűkül, egyes esetekben pedig már zárt.

A tölgy- és kőrisrönk esetében a tavalyi tendenciák érvényesülnek. Kevés ér-

deklódás, magas igények, stagnáló árak. Így itt a feladóállomáson az árak 22 000 és 94 000 Ft között mozogtak, per köbméter.

Külön téma a gyümölcscrönkök esete. Erre állandó kereslet van, de a piacon teljes fejtelenség uralkodik, mert a komolyabb cégek erről a területről szinte teljesen visszahúzódtak.

Az égerrönk tekintetében elmondható, hogy a jó minőséget – főleg tődarabokat – 30 cm átmérő felett, jó feltételekkel lehet értékesíteni. Áruk kb. Ft 40 ezer/köbméter vagonba rakva.

A nyárrönk esetében elmondhatjuk, hogy az elmúlt 15–20 év telepítési és támogatási politikája már jelentősen érezteti hatását. Az olasz cégek által keresett I 214-es fajta egyre fogy, az egyéb fajtákra, mint pl. Robusta, Marilandika sokkal kisebb az igény, és az is szakaszosan jelentkezik. Ennek ellenére azt mondhatjuk, hogy az árak jelentősen nem változtak. Export esetében 12–14 000 Ft feladóállomási árral számolhatunk. Itt kell megemlíteni, hogy a legjobban keresett hossz a 4 méter. Emellett a belföldi piac is viszonylag jó áron vásárol, amit a kiskapacitású hámozó üzemek megjelenése nagymértékben javított.

Ez évben sem nagyon keresett a gyertyán-, hárs-, cserrönk. Áruk is jóval a fenti árak alatt van.

Külön kell említeni az akácrönköket. A jó struktúrájú áru most is keresett 28 cm átm. felett. Ára: kb. 20 000 Ft/köbm./fá. Véleményünk szerint azonban a feldolgozott formában való értékesítés ma már nagyobb haszonnal jár.

Ez a fajta vezet bennünket át az egyéb választékok területére, mert szinte mindent átfog. A gyéritesből kikerülő oszlop 2,5–5,20 m-es hosszúig (síkgörbe lehet, térgörbe nem) 12–15 cm-e csúcs-

átm.-vel Ft 13–19 000/köbm. teherautóra rakva adható el. Miután a bányadörög már nem keresett cikk, ezzel megjelent a kiváltás lehetősége.

A belföldi rönkért is fizetnek (20–26 cm átm.-vel 2,5, ill. 3 m hosszban kb. 10 000 Ft-ot, üzembe beszállítva).

Jelenleg azonban nagyon keresett a szélezett, ill. szélezetlen fűrészáru is, ahol minőségtől függően kb. 32 000 Ft/köbm. árral számolhatunk, feladóüzem paritásban. Nagy vonalakban ezek az árak érvényesek a fűrészelt szőlészeti cikkek vonatkozásában is. Ezeknél is jobb árról hallani a megmunkált, szárított, egyoldalón hibamentes termékek vonatkozásában.

Az akác lehet a magánerdő-gazdaságok egyik teherviselő fajtája. A viszonylag rövid megtérülési idő miatt nagyon megfontolandó a jelenleg is folyamatban lévő új erdőtelepítéseknél. Annak eldöntése, hogy ez a fajta őshonos vagy sem, nem ennek a cikknek a témája. Egy azonban biztos, az exóta fajok visszaszorítása következtében az akác a kertépítés, a szabadtéri játszótérek, a kerti bútorok, támfalak, védőgátak, lavinafalak vonatkozásában egyedülálló alternatívát kínál úgy, hogy semminemű vegyszeres kezelést nem igényel. Ezen túlmenően a hazai éghajlatot és talajt jól tűri, viszonylag kevés ráfordítást igényel. Amit talán korlátozni kellene, az a sarjzatadás. Ennek kiküszöbölésével jelentős százalékban elkerülhető lenne a vágásérett korban található hibák mértéke.

Az akác legutolsó, de nem utolsósorban említett választéka a tűzifa.

Az Alföldön szinte egyedül keresett fajta, tő mellett cca. 5–5500 Ft-ért lehetett értékesíteni az ősszel. A rendkívül enyhe tél rányomta a bélyegét az egész export, ill. belföldi tűzifa helyzetre. Jelenleg egyáltalán nincs kereslet. Várhatóan május közepe táján számolhatunk az export újbóli beindulásával. Változatlanul az a véleményünk, hogy az ún. kandallókész, konténerbe rakott, ill. zsákolt tűzifáé a jövő. Nekünk már csak azért is érdekünk, mert a befektetett élők munkát a külföldi piacok jóval magasabb szinten értékelik, mint az a belföldi vevőknél elérhető lenne. A két fő reláció: Ausztria, ill. Olaszország.

Ausztria felé főleg a bükk és gyertyán értékesíthető az akác mellett, míg Olaszországban a bükk és a cser kesettebb. A csomagolt, darabolt tűzifa ára cca. 9000 Ft/t/feladóállomás.

Végül elemeznünk kell a papírfa rostifa helyzetét.

Itt sajnos jelentős változások nem következtek be. Reménykedtünk, hogy az osztrák rostfaigény újra növekedni fog, de ezt megakadályozta a papír- és cellulózzgyárak új vásárlási előírása, amely szerint az aprítékot rostálni kell ez évtől és egy bizonyos szemcseméret alatt nem szállítható. Ennek tényét szigorúan ellenőrzik. Ennek következtében az apríték-előállítóknál egy jelentős, egyelőre még nem is becsülhető mennyiségű anyag marad vissza, amely értelemszerűen a faforgácslap üzemekben csapódik le. Ez pedig kihat a jövőbeni farostfa igényekre. Általánosságban elmondható azért, hogy az évek óta szállítható mennyiség nem csökkent, viszont az árak a forintleértékelés hasznát nem a magyar szállító, hanem a vevő aratta le, hiszen az árak ATS-ben változatlanok maradtak! A nyár és éger rostfa ára kb. 2500 Ft/n.űrm. vagonba rakva.

Nagyságrendileg jelentősebb az olasz piac felé irányuló, főleg cser/tölgy rostfa, amelynél az ár kb. 3450 Ft/n.űrm. határon. Ennek a relációnak az az előnye, hogy hasítás nélkül, többszörös hosszban is szállítható az áru.

A fenyőpapírfa-piacon sincs sajnos változás. Évesen mintegy 450 000 n.űrm. kiszállításával számolhatunk, az árak pozitív változása nélkül.

A bükkpapírfa esetében mind a szlovén, mind az osztrák piacon visszafojtott érdeklődés a jellemző.

A nyárpapírfa helyzete ismert. A szerb felvevőpiac bizonytalan, kiszámíthatatlan, az árak csökkenő tendenciát mutatnak. (Jelenlegi ajánlat kb. 28–29 USS/n.űrm. határon.) Ennek oka valahol a termelőüzemekben keresendő, mert ameddig nem lesz módjuk exportképes, más szavakkal tisztább cellulózt előállítani, addig itt nem számolhatunk jelentős előrelépéssel. A horvát piac felvevőképessége is rendkívül behatárolt, szinte csak bartell forgalomra képes.

A száraz tények ismeretében szükségesnek látszik – a jelentősebb cikkcsoportok tekintetében – bizonyos hosszabb távra mutató következtetések levonása:

– A rendelkezésre álló koncepciók és adatok alapján elengedhetetlennek látszik, hogy a sok sikertelen próbálkozás ellenére sem adjuk fel, hogy legalább regionális szinten áregyeztetések történjenek a tárgyalások megkezdése előtt.

– Miután – többéves szinten – komoly nagyságú erdőtelepítések történ-

nek, már ma alakítsunk ki egy telepítési, felhasználói, értékesítési koncepciót, amire építve kölcsönös előnyös, optimális eredmények reményében dolgozhatunk.

– Tekintettel arra, hogy középtávon sem nagyon elképzelhető, hogy egy papírgyár vagy cellulózzgyár épül fel, vizsgáljuk meg szerb (Sremska Mitrovica) vagy horvát (Belisce) esetében egy olyan újabb hosszú távú együttműködés lehetőségét, ahol ezen üzemek korszerűsítése magyar hitel révén történne meg. Ehhez persze konszolidált állapotok szükségesek. Ezt követően kerülhetne sor annak megvitatására, hogy a hitelfelvétel milyen áruátvételi kötelezettségekkel járna a külföldi partner részére.

Tisztelt Szerkesztőség!

Tisztelt Főszerkesztő úr!

Erdésztechnikus korosztályunkat általánosan érintő ügyben kérem segítségét, ill. az általad irányított médiumét.

Tavaly ősszel létszámcsoökkentés következtében szükségessé vált a nyugdíjaztatásom. Formája: korengedményes öregségi nyugdíj. A szolgálati idő igazolásához nem sikerült betudni az Erdészeti Technikumok (akkor még csak Sopron és Szeged) által feltételként kikötött kötelezően letöltendő egy tanévnyi, cca. 10 hónapos előgyakorlat időtartamát. A KEFAG Rt. nem igazolta, mondván: az akkori Kiskőrösi Erdészeti helyett ma Császártöltés székhelyű működik, az idevonatkozó dokumentáció részben megsemmisült. A Szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola titkársága adott ugyan egy igazolást, de ezt a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság mai napig nem fogadta el. Az Iskola titkárnője egyébként közölte: egy-két esetben adtak már személyes kérésre hasonló igazolást, a Nyugdíjbiztosító részéről támadás érte őket, milyen jogon? A kért középiskolára és leendő diákjaira vonatkozó országos érvényű rendelkezés ugyanis jelenleg semmiféle írásos nyoma nincs! Dorogi Marci osztálytársamnak a Püspökladányi Erdészeti minden további nélkül munkaviszonyként visszaigazolta a szóban forgó időszakot.

1957-ben töltöttem az előgyakorlatot. Ennyi idő távlatából nem emlékszem, kaptam-e valami jelképes, fizetésnek nevezhető összeget, melyből nyugdíjjárulékot is vonhattak? Való-

– A magánerdők tekintetében vizsgáljuk meg egy olyan kereskedelmi központ létrehozásának lehetőségét, ahova értékesítési, telepítési, ár és minden olyan szakmai kérdésben fordulni lehet, amely a tulajdonosok részéről nem ismert, ahol ezekre megnyugtató megoldásokat kaphatnak.

Mindezen javaslatok csak arra vonatkoznak, hogy ezek vagy ezek egy részének megvalósítása révén újra olyan helyzetbe kerülhessünk, hogy a jelenlegi alacsony árszínvonalat szívós munkával és közösen újra növelhessük úgy, hogy ne egy alárendelt pozícióból kelljen tárgyalnunk. Ehhez viszont árutömeg és egységes fellépés szükséges a megfelelő piaci ismeretek mellett.

Szabó Győző

színiüleg kaphattam, hiszen az idő egy részében nem ingáztam naponta, hanem az akkor még hatnapos munkahelyet munkásszálláson – barakkban – töltöttem, üzemi konyhán étkeztem. Ha ennek térítési költségét nem vonták volna le, hanem be kellett volna fizetni – biztos jobban emlékeznék... Ettől eltekintve a céggel valamilyen alkalmaztatási kapcsolatnak és vonzatnak (pl. balesetbiztosítás) mindenképpen lenni kellett. És ez az alkalmazási terület a szakmai előgyakorlat megnevezetése folytán – a közvetlen főnök, a ker. vez. erdész belátása szerint ugyan – de a legszerteágazóbb és mindenképpen fizikai munka jellegű volt. Maggyűjtés–erdősítés–ápolás–termelés–felvételezés–szállításon keresztül védelmi szolgáltatig lehetőleg minden.

Hogy aztán a ker. vez. erdész és előjárói egyes helyeken ezt munkaviszonyként kezelték, más helyeken pedig nem? Nem voltunk olyan pozícióban, hogy feltételeket szabjunk, egyáltalán örültünk, hogy ott lehetünk, akkora volt a túljelentkezés.

Az előgyakorlatot letöltött, de az időszakot elismertetni nem tudó sorstársaink úgy érzik, életük egy részét ellop-ták. A megítélést mindenképpen egységesíteni kellene. Pár éven belül az egész akkori erdésztechnikus generáció még élő és aktív tagjai ezzel a gonddal szembesülni fognak.

Szeretném, ha mindannyiunk érdekében sikerrel közreműködne!

Garamszegi István
(A nyilvánosság talán segít. A szerk.)